

ఆంధ్రపత్రిక స్వర్ణోత్సవానుబంధం

Regd. No. H. 506

302180

FOUNDER: DESODHARAKA K. NAGESWARA RAO

సంపుటం 52. సంవిక 149

శనివారం, సోమవారం 30.8.1965

THE ANDHRA PATRIKA

16 పుటలు 16 పైసలు

స్వ విషయము

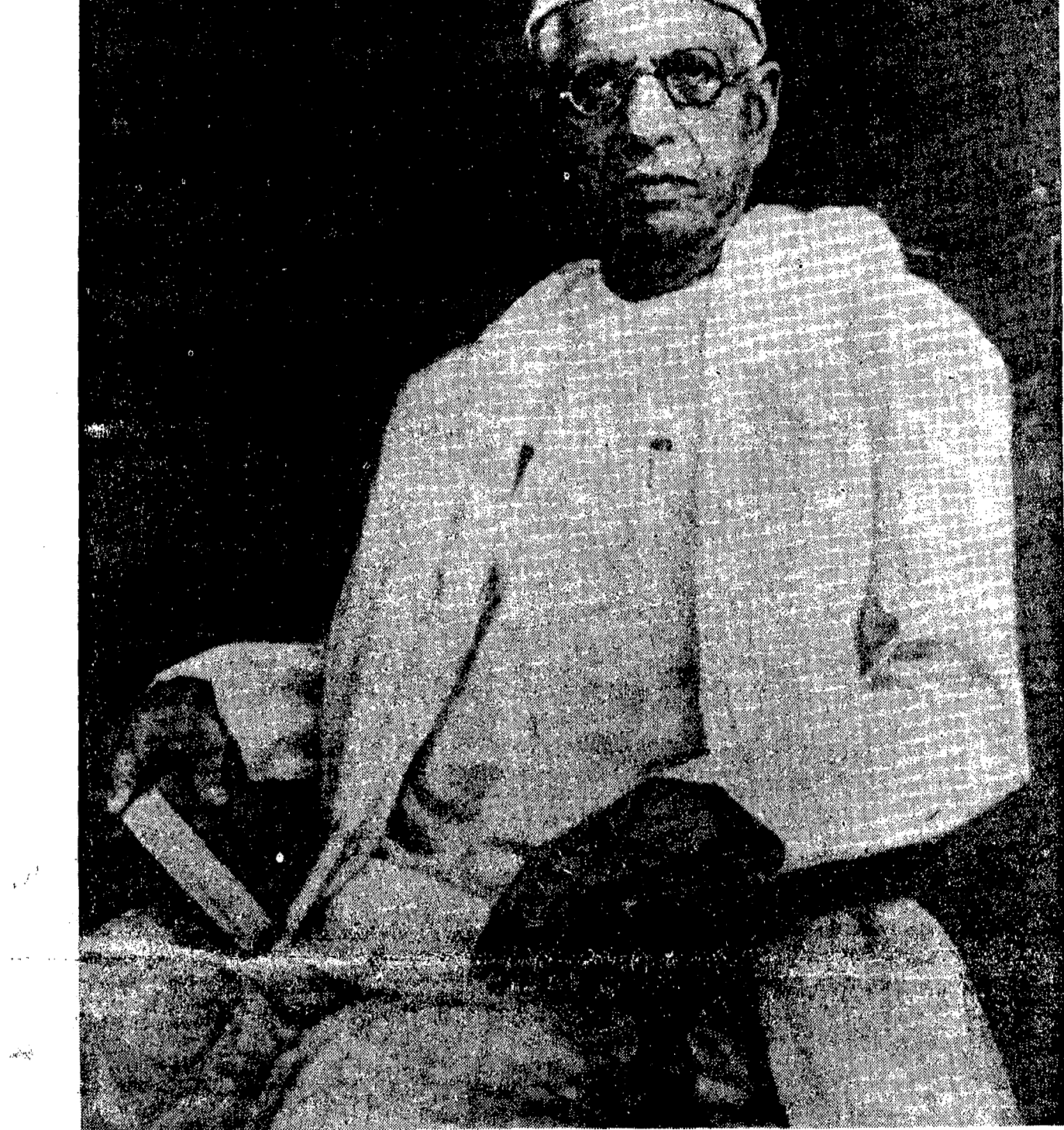
[తొలి సంచికలోని తొలి సంపాదకీయం]

చాలావేగమున గ మ గ మ ట పాకులు పాటుపడిరి. ముందును యుద్ధము. కాల ప్రభావము నెరు నిట్టి యుద్ధములను బోధించుట కష్టము. కాలగతి యొక మానవునిపట్టి పత్రికా కృతి పనికై యుగము; ఒక నిమిత్తము మారులు యవనమైనది. విని నకై నిలువదు. తలంపులు గలుగు మిది పుటలతో నారంభమైన చుండును. యోచనలు పుట్టి పత్రిక జరుపది పుటలకు పెరిగి గిట్టుచుండును. కాలచక్రముయొద్ద నది. వేలకొలది చందాదారులు ప్లముగ దిరుగుచుండును. కీలక చేరిరి. అందు సంవత్సరాది సంవత్సర భాగవద శు. 14 సంవత్సర చందాదారులకు స్వల్ప బుధవారము ఆంధ్రపత్రికకు జనన క్రయమున కొనగలదనవి. వ్యాస దినము; బొంబాయి జనన రేఖకుల విరివిగ బయలుదేరిరి. స్థానము. ముహూర్త స్థానము పత్రికా పాఠకుల సంఖ్య వింతగ లను జూచి గుణించిన జ్యోతిష్కుల రిష్ట ఫలమును దెలిపిరి. తెలుగు హెచ్చినది. దేశ భాషాభిమానములు పత్రిక. మహారాష్ట్ర దేశమునందు దేశము శాంతి భూయిష్టమై (బ్రహ్మరణము. కాలము కల్లోల యొప్పునున్నది. బీహారురాష్ట్రము మయును. హైదరాబాదు నాయకుల నూతనముగ నిర్మించ బడినది. కంఠఃకలహములు ప్రజలకు స్వదేశ రాజధాని ప్రాచీనమైన ఢిల్లీ నగ స్వరాజ్యాంధోళనము. పాలకు రమనకు మార్పబడినది. హిందూ లకు భయ విషాదములు. విదేశ మునం దిట్టి సందిగ్ధ సమయము ములు స్థాపితములు గానున్నవి. నందు బుట్టిన యాంధ్ర పత్రిక బర్మా మధ్యరాష్ట్రములందు విశ్వ కకు మంచి ఫలమును జెప్పుట విద్యాలయములు నిర్మితములు కెవరు సాహసించగలరు! అట్లు గానున్నవి. పరిహాస పాతమైన ప్లము దైవాధీనము. దైవాను స్వరాజ్యదర్శమును రాజనీతి జ్ఞా గ్రహము సకలాభిష్టసిద్ధికి సాధ లంకికరించిరి. సంస్కృతశాసన నము. ఆ సాధన సంపత్తి వలనను లందు రాజ్యాంగ చర్చలను విపుల నాంధ్ర మహాజనుల సహాయ ప్లము గానునవి. నాంధ్ర పత్రిక ముగ జేయుట కుతక చేర్చుడి వర్తించుచుండులకు బ్రతికానిర్యా హకులు కృతజ్ఞులు.

కార్యారంభమునందు కార్య ద్వైతమును దెలుపుట కార్య యమును జేయుట యావారము. కాని యాంధ్రపత్రిక క్రొత్తది కాదు. పత్రికాదర్శములు పాఠకు లకు విదితములు. అయినను వార పత్రిక ను ప్రారంభించినపుడు ప్రాసన వ్యాసమునందలి భాగమిచ్చు పత్రికాదర్శమును దెలుపుట కెత్తి ప్రాయశఛింతిస్తాను.

“ప్రజలకు విద్యాభి ప్పదియు ప్రపంచజ్ఞానాభి ప్పదియు గావించుటయే మా ముఖ్యాధికారము. ప్రజల యోగకృత్యుల ప్పదికి దేశాధి మానమును స్వేచ్ఛియు మిగుల సహకారులని మే ముద్దోషించుచుండుము. స్వామి భక్తి శ్రీ లోక దేశాధిమానమును, దేశాధిమానములేని స్వామిభక్తియును సనర్థ ప్రతిపాదకములగునని మా చదువరులకు పాపురించు చుండుము. స్వామి భక్తి దేశాధిమానము లను గుణధ్యయమును ప్రజల హృదయమున సదా నెలకొల్పి పాటుపడుచుండెదము.....ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకు లోబడిన ఇతర రాజ్యము బంధువలెనే స్వకీయ స్వసౌలమును కాలక్రమపద్ధతి బోందుటయే మా స్వరాజ్య దర్శము.....కాలమును, ధర్మమును, దైవమును మా యుద్ధముల సఫలీ కృతములను జేయుగాత.”

అరేంద్రకీర్తి మీ యాదర్శములు మొదటి పత్రికయందు బ్రచురించబడినవి. నిందా సోత్ర పాయములను విసుక్కు విరాము జనులు సదభిమానమును బూని ములను బాలింపక శక్తికొలది లేకున ప్రజలకును, పాలకుల పత్రికను బోసింది దేశోపయోగ యుద్ధేశ నిర్వహణమునకై నిర్వా

స్థాపకులు : శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

పంతులుగారు నాటి కల్పవృక్షాలు

ఆంధ్రుల అభిమాన దినపత్రిక కారణము ప్రమాదమయ్యెను. 1908లో విద్యుత్తు చతుర్విధముగా దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీభాషని నాగేశ్వరరావుపంతులు ఎంతో దూరదృష్టితో ఆంధ్ర జాతి సర్వోపాధిమానమునకు సర్వత్ర వార పత్రికకు నాటి కల్పవృక్షబీజము మొలకెత్తి, పుష్పించి, ఫలభరితమై ఆంధ్ర జాతికి అనుభవమునకున్న అనంద సందాయకముగా అలరారుతోంది.

1914 లో అది మద్రాసులో దిన యానందాంధ్రానికీ పర్యవసానము; గర్వ కారణము ప్రమాదమయ్యెను. 1908లో విద్యుత్తు చతుర్విధముగా దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీభాషని నాగేశ్వరరావుపంతులు ఎంతో దూరదృష్టితో ఆంధ్ర జాతి సర్వోపాధిమానమునకు సర్వత్ర వార పత్రికకు నాటి కల్పవృక్షబీజము మొలకెత్తి, పుష్పించి, ఫలభరితమై ఆంధ్ర జాతికి అనుభవమునకున్న అనంద సందాయకముగా అలరారుతోంది.

పత్రికా అవతరించినది. దానితోడ 'కాశీ' కూడ అవతరించి ఆంధ్రుల మానసిక క్రేత్రములను ఈ మూడు పత్రికలు సమీకరిత మొనరించినవి. పత్రిక జన్మించినదాని నేటి వరకు దేశ దాస్య విమోచనకు ఆంధ్ర విశాలాంధ్ర రాష్ట్రముల స్థాపకులు అవతరించిన రాష్ట్రము స్థాపకముగా యానందాంధ్రమునకు అదర్శ రాష్ట్రముగా దినపత్రిక ప్రచురణమునకు దేశోద్ధారక దీప్తి ఆంధ్ర విద్యా

చున్నది. ఆంధ్రపత్రిక, ఉగాది సంవికలు, సచిత్ర వారపత్రిక, భారతి ఆంధ్రుల ఆశకులు, భావములకు, సర్వమునకు దర్శకమై విలసిల్లుచున్నది.

ఆంధ్రదేశమున నేడు ఇంత రాజకీయ క్రేత్రమును, జ్ఞానవర్షిణి, కళా విహార దృశ్యకవ్యపుటనున్నది. అది దేశోద్ధారకులు స్థాపించిన పత్రికలు పెట్టిన భిక్షయే. విద్యామై ఉన్న ఆంధ్రజాతిని జాగృత మొనర్చినది ఆంధ్రపత్రిక. రాజకీయవేత్తలకు, కవి, పండిత, వైతాళికులకు, కళాకారుల పత్రిక రాజకీయములకు దేశోద్ధారకులు ఎంతో ప్రాధిపత్యము. ఇంత వింత ఆంధ్రుల మనసునకు, దేశభక్తికి, దేశ సేవాసక్తికి, ఆంధ్రజాతి స్వర్ణయుగమున కర్తవ్య దేశోద్ధారకులకు ఈ శుభ ముహూర్తమున ఇదే నా పక్షమున, ఆంధ్రజాతి ప్రజలకు మున వాల్తే మోద్యులు. మద్రాసు, విజయవాడలనుంచేకాక త్వరలో ఆంధ్ర రాజధాని నగరమునుంచేకాక ఆంధ్ర పత్రిక దర్శనమివ్వగలదని, అట్టి శుభ దినమునకు ఆంధ్రజాతి ఎదురుమాను గారు ఆంధ్రులందరినీత మహా పురుషులని మే మెప్పునున్నాము. దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులు గారు ఆంధ్రులందరినీత మహా పురుషులుగా ఆరాధించబడుచున్నారు. అట్టి మహానీయుని అడుగుజాడలలో ప్రస్తుత సంపాదకులు శ్రీ శివరాం శంభుప్రసాద్ పదమహా, దేశోద్ధారకుని కీర్తి ప్రతిష్ఠలను తారస్థాయికి చేర్చుట సంతోష కరము. దేశోద్ధారకులు ప్రారంభించిన పత్రిక వారపత్రిక, దినపత్రిక, భారతి ఆంధ్రుల అభిమానమునకు, అదరణము వరకు దేశ దాస్య విమోచనకు ఆంధ్ర విశాలాంధ్ర రాష్ట్రముల స్థాపకులు అవతరించిన రాష్ట్రము స్థాపకముగా యానందాంధ్రమునకు అదర్శ రాష్ట్రముగా దినపత్రిక ప్రచురణమునకు దేశోద్ధారక దీప్తి ఆంధ్ర విద్యా ఉండవలయునని నా అభిమాన దైవ

స్వ విషయము

ఇది మాకు మహాదానంద స్వరూప మేర్పడినది. విజయవాడ సమయము. ఆంధ్రపత్రిక స్వర్ణోత్సవ సంచిక 'పత్రిక'ను ప్రచురింప వమును జరుపుకొనుచున్నది. వ్యక్తి వలయుననెడు పంతులుగారి చిర జీవితమున ఏబది దాటిన తరువాత వాంఛయు నెరవేరినది. పై బిడు ప్రతి సంవత్సరమును బల పంతులుగారు 'పత్రిక'కు కొన్ని హీనతకు కారణమగుచున్నది. వ్యవస్థ లక్ష్యములను పెట్టిరి. కొన్నిసార్లు ప జీవితమున బలాభివృద్ధికి హేతువుగా తొలసించి తొలి సంపాదకీయమున ఈ స్వర్ణోత్సవమును క్రిందటి "నిందా సోత్ర"ములను పాటింపక సంవత్సరమే జరుపవలసి యుంది యుద్ధేశ శనిర్వహణమునకు పాటుపడు నది. జరుపవలయునని కూడ సంకల్పించినాము. విజయవాడనుండి ఆ సందేహముననే అనుసరించు "ఆంధ్రపత్రిక"ను ప్రచురించు చున్నామని మా విశ్వాసము.

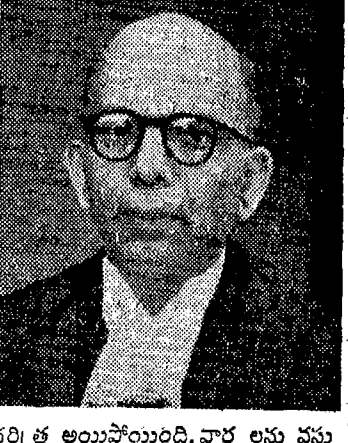
సందర్భముననాయుత్సవమునజరుప పంతులుగారికాలము నాటికిని, వలయునని తలపెట్టినాము. కార ఇప్పటికిని పత్రికలు మారి జాతరములవలన నది కలిసిపోయెను. నది, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము 'పత్రిక' చరిత్ర తండు అధ్యక్ష వచ్చినది. ఆంధ్రపత్రిక మేర్పడి యుండు. మొదటి అధ్యాయము నది. పత్రికానిర్వహణచతురాలిలో స్థాపకుల శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులు కూడ నెన్నియో పరిణామములు గారి జీవితవర్తంతము. పాతకయెట్ల సంభవించినవి. ఇన్నిమార్పులకు నను పాటు 'పత్రిక' పంతులుగారి అధ్యక్ష గుణముగా "పత్రిక" యొక్క మున, సంపాదకత్వమున నడచినది. స్వరూపము, అక్షరమారినను ప్రమా పంతులుగారు ఒక్క నాయకులే ణములు మాత్రము మారలేదు.

కాదు. బహుముఖ ఉద్యమము. ఆ అర్థ శతాబ్దికిపైగా 'పత్రిక' ఉద్యమములో "పత్రిక" ఒక భాగము. చేసిన సేవ జగద్విదితము. స్వర్ణోత్సవ ఒక సాధనము. అప్పుడు పంతులుగారి సంచికయందలి ప్రతి పత్రిక 'పత్రిక'; 'పత్రిక' యే పంతులుగారు. చున్నది. పెద్దలు కూడ తమ అది 'పత్రిక' చరిత్రతో ప్రధమ శుభాకాంక్షలతో నీ విషయము అధ్యాయము. ప్రధానపట్టము. చెప్పిరి. వారికి మా ధన్యవాదములు.

వారి అనంతరము 'పత్రిక' చరిత్రోద్విత్తియధ్యాయము ప్రారంభమై నది. అంతరకు 'పత్రిక' వారిని నము. ఆ సాధన సంపత్తి వలనను, అంటిపెట్టుకొనియున్నది కాబట్టి, ఆంధ్రమహాజనుల సహాయపోషణ వారు నిశ్చయించుకొంటున్నది. అది ములవలనను ఆంధ్రపత్రిక సర్వస్వమున విస్తృతముగా నిర్మియుండి చున్నందులకు పత్రికానిర్వాహకులు నది. అప్పుడు 'పత్రిక'కు స్వంతమైన స్వరూపము, స్వరూపము సాధించుకొన కృతజ్ఞులు. ఇవి పరిణామములతో సంవిక సంపాదకీయముతో ప్రాసన బలమువలన, అధ్యక్షకత్వం సహాయ మాలు. ఇప్పుడూ వీటికి మించి సంపత్తి వలన 'పత్రిక'కు వ్యవస్థాపన వలననది లేదు. చెప్పెము.

ఆంధ్ర చరిత్ర ఆంధ్ర పత్రిక

ఆంధ్రపత్రిక జీవితంలో 59 ఏళ్లు నడిచి ఇప్పుడు స్వర్ణోత్సవ సంచిక అందుకు గుర్తుగా ప్రచురిస్తుం దుకు సంతోషం. ఇది వారా ముఖ్య మైన పుట్టం. నేను ఇప్పటికి ముప్పై సంవత్సరాలపైగా ఆంధ్రపత్రిక పాఠ కుణ్ఠి. అది నా నిత్య జీవితంలో భాగం అయ్యింది. దేశంలో ప్రధానమైన పత్రికలలో "పత్రిక" ఒకటి. వ్యవస్థాపక వైద్యులైన దేశోద్ధారక శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి సమర్థమైన సారథ్యంలో "పత్రిక" స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ప్రముఖంగా పని చేయడమేకాక, ఆంధ్ర సాహిత్యం, లలితకళలు, సంస్కృతి అభివృద్ధికి ఎంతో దోహదాన్ని కల్పించింది. చేయాల సన్నిధి. మామూలుగా దేశానికి, ముఖ్యంగా ఆంధ్రులకు 'పత్రిక' చేసిన సేవ ఇప్పుడూ

చరిత్ర అయ్యింది. వారలను మమ్మడికి విప్పగా, విర్రోషంగా ప్రకటించడంలో ఆంధ్రపత్రిక అందరి మన్ననలను పొందింది. 'పత్రిక' ఇదేవిధంగా ఆంధ్రపత్రికకు, దేశానికి సర్వ విధాలుగా సేవ చేస్తూనే ఉండుగాక! ఆంధ్ర పత్రిక భవిష్యత్తు, ఉజ్వలంగా ఉండాలన్నదే నా ఆకాంక్ష.

— శ్రీ నరేంద్రనారాయణరాజు, (ప్రధాన వ్యాసులూర్)

కాఫీపియలకు సంతోషకరమైన ఆంద్రా కాఫీ కాఫీ మజ్జతగా గురిగొట్టి ఉత్తేజితులను చేస్తుంది.

ఆంద్రా కాఫీ యిండస్ట్రీ
హెడ్ క్వార్టర్స్: బ్రాడీపేట 2 లైన్, గుంటూరు-2.

తలనొప్పి రొంప చగ్గనా?

మీకు వీర్యమైన వుదకమనం అవనరం. మీ జామా రబ్బ్ ఫుంధరం. తక్కిన బాధానారణం (pain balms) కన్నా అది మంచి గుణాన్ని అనుంది. కొడుకునది బాధను. అంబికాక నాది బాధను. దేవానికి వామనం. కందరం వామనం అది అమామంగా పనిచేస్తుంది. లిక్కి లైలాది జామా అయిల్ రామ్య పదిమనము. పండి వామనముగా అది మరకమైన వివారిక. జామూ ఇది హిలర్ల పదిమనం దిల్లదమీన ముక్కును క్రితరం. కామన మన మనముంది. అనవారిని ఎవ్వరూ అమామమనము, మరయు దిద్దమనము అగు ఈ జామా రిక్కిలను రగ్గరి నుండి. రెండు రైకాల రోడును. ఒక్కడే ఒక్క జామా వుంది. మీకు కొనుండు ప్యాకెట్ అ పేరు వుండు అది అనిచేయుంది.

జామా రబ్బ్

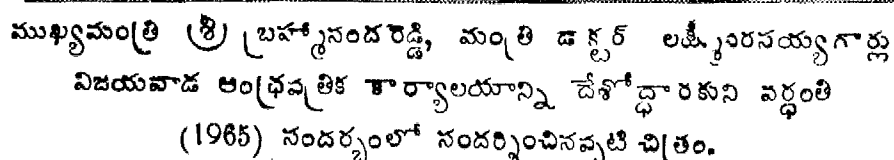
ఆయిల్ - ఇన్ హేలర్

తయారీచేయువాడు :

అమర్చండ్ శోభచండ్

85, ప్రెస్మనాయక్ స్ట్రీట్, మద్రాసు-8

BP-AM-3

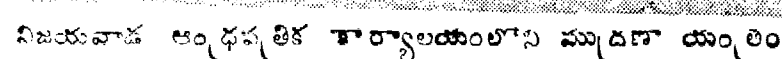

(కాంతి విశ్రాంతి లక్షణము నపుడును
 భాతియు, రీతియు, బడమును ముడము
 (చీలియు, నీతియు, బెంపును, పెంపు
 పేపును నొప్పును నెమియు గలిమి
 (పాపును, దీపును బాపు రేయును
 మురుపును, వెరపును మొగియును దిగియు
 బురులును నెరులు (బున్నొద్దనమూరి."

చరిత్ర జరిగిన దననచ్చు.
చరిత్రను తీర్చిదిద్దిన వ్యక్తులు
అక్కడ ఉంటూ ఉండేవారు.
ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు
నివాస మయినది. కాబట్టి
అక్కడ చరిత్రను చరిత్రకు
నూనెనువ్వడించి జరుగుతూ
ఉంటుంది. ప్రపంచంలో
ఎక్కడెక్కడ జరిగే సమయ
టనలను పరిశోధించుట
చేర్చి ప్రచురించి ప్రపంచ
గతిని నిత్యమూ తెలుపుతూ
వుంటుంది. చరిత్ర అంటే
వచ్చుదా న సందర్భాలను
మానవ ప్రవర్తనల పై
ఉన్నది తెలియ జేయుటే
గాదా!

[illegible]

విజయవాడ ఆంధ్రప్రదేశ్ కార

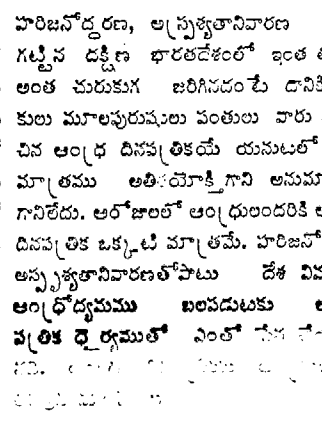
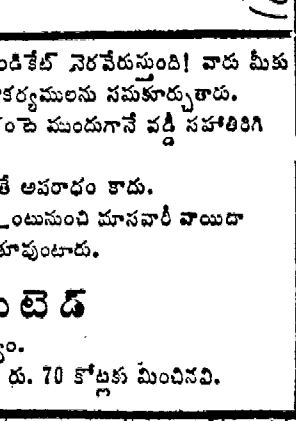
మద్రాస్ ప్రెస్ బుక్ షాపు ద్వారా :
మెసర్స్ మోటి & కంపెనీ.
మ. కె. బాబు కెం-1902 మ. కె. బాబు-1

పాపజన్మరక్షణ, అన్యన్యతాపాపణ కరుణ ముగ్ధుల దక్షిణ భారతదేశంలో భారత క్రైస్తవ అంతఃకరుణకు అగినపరమ దానికి కారకులు మూలపురుషులు వంటివారు వారు స్థాపించిన ఆంధ్ర దివ్యసత్యము యునుకులో నిలక వినా అంతః అంతః-లోని అనుమానము గనిరదు. అంతః-అంతః ఆంధ్రులందరికీ ఆంధ్ర దివ్యసత్యం ఒక్కటే మార్గము. హిందూ అనుభవము అన్యన్యతాపాపణలతోపాటు దేశ మొక్కటికి అన్యన్యతాపాపణలతోపాటు అంధ్రుల వలె రైల్వే మార్గంలో నిలక వినా అంతః అంతః-లోని అనుమానము గనిరదు.

[illegible]

